

Studenti JAMU uvedou poprvé na jevišti Topolův román Sestra

V české premiéře se na brněnském jevišti objeví román Sestra ve stejnojmenné inscenaci studentů Divadelní fakulty JAMU. V Divadelním studiu Marta bude novinka poprvé uvedena v neděli 20. prosince v 19 hodin, první reprízy se uskuteční hned dva další následující večery. V absolventské inscenaci Sestra mladého režiséra Jana Cimra se představí činoherci z ateliéru doc. Aleše Bergmana. Scénář napsala podle knihy dramaturgyně titulu Alžběta Michalová.

Proč se studenti, kteří v letošním akademickém roce opustí brněnskou akademii, rozhodli pro prvotinu Jáchyma Topola patřící k nejpřekládanějším polistopadovým českým románům? „Protože je o nás. O nás, kterým je mezi dvaceti a třiceti, o nás, kteří máme velkou svobodu a téměř žádnou zodpovědnost,“ uvedla Michalová. Topolova Sestra je divoká postmoderní próza z roku 1994, má své zaryté příznivce i odpůrce a divadelníci ji anoncují jako nejoblíbenější dílo autora. „Kniha byla napsána nesmírně rychle, zběsile, během dvou měsíců. Jazyk a řeč jsou v něm zběsilé adekvátně zběsilosti dějů. Vystihuje v tom – alespoň tuším – velmi přesně dobu, o které referuje: prvních pár let po sametové revoluci. Prvních pár let zběsilé svobody,“ vysvětluje autorka scénáře. Topol na pěti stech stranách románu líčí příběh mladého muže Potoka hledajícího ženu, s níž by mohl žít.

„I když jsme se narodili právě kolem roku 1990, svoje soukromé devadesátky si zažíváme teď,“ doplnil režisér Cimr, který adekvátně interpretaci volil také inscenační prostředky. V inscenaci figuruje vypravěč, který jako v románu vede diváka po lince příběhu. „A zatímco se kolem téměř zběsile rychle mění všechno ostatní, vypravěč a to podstatné z příběhu zůstává,“ vysvětlil Cimr. Na motivy knihy v roce 2008 vznikl film s hudbou skupiny Psí vojáci, v níž působil autorův bratr Filip Topol a která vydala roku 1994 album Sestra inspirované románem. Přesto inscenátoři tuto muziku nepoužívají. „Naše Sestra o trochu víc mluví jazykem těch, kteří se v devadesátkách narodili. Hudbu pro inscenaci složil i nahrál Robin Schenk na texty, básně ze Sestry – ty stejné, podle kterých Psí vojáci natočili album Sestra,“ vysvětlil režisér. V inscenaci hraje svoji nezastupitelnou roli také scénografie Anny Chrtkové, která společně s projekcemi Michala Kremíny a světlem Jakuba Kubíčka vytváří proměnlivý, ale svébytný svět. Tvůrci se odrazili od „domu se znamením“ – tedy místa, kde se v knize schází Potokova parta. Z lešenářských konstrukcí vzniklo jednak zdání domu, ale také několik prostorů, které jsou paralelou ke středověkému mansionovému jevišti. „Máme tak na jevišti mnoho prostředí, bez jediné přestavby – ocitneme se v baru, ložnici, u silnice, ve sklepě nebo v autě,“ dodal Cimr k dvouhodinovému kusu s přestávkou.

Hlavní hrdina Potok pracuje v malém divadle jako výtvarník a jeho život se neubírá v podstatě žádným směrem. Podle inscenátorů bude inscenace především Sestrou pro jejich vrstevníky. Oproti stejnojmenné literární předloze Jáchyma Topola, která se odehrává během tří let po roce 1989, inscenace podobně jako film časové určení opomíjí a soustředí se na vnitřní konflikty hrdiny, které jsou nadčasové. „V inscenaci pracujeme s pojmem „výbuch času“, kterým je míněna sametová revoluce a je zřejmé, že děj se odehrává právě v několika letech po ní. Časové zařazení je v inscenaci přítomné, ale není příliš podstatné, protože naše Sestra se točí především kolem Potoka a jeho času,“ uzavřela dramaturgyně. V rolích ústředního páru se představí Petr Németh a Šárka Býčková.

Mgr. Luboš Mareček